

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ C Соціальні науки, журналістика та інформація
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ C1 Економіка
(код та найменування спеціальності)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Сумського НАУ

« » 2025 року

(Протокол №)

Голова Вченої ради **Володимир ЛАДИКА**

Освітньо-професійна програма введена в дію з
« » 2025 р.

Ректор **Ігор КОВАЛЕНКО**

(наказ № від « » 2025р.)

Суми 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми «Економіка підприємства»
спеціальності С1 «Економіка» другого (магістерського) рівня

Проектна група у складі:

Голова проектної групи

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки
та підприємництва імені
професора І.М. Брюховецького

Ольга КОВАЛЬОВА

Члени проектної групи

к.е.н., професор, професор кафедри економіки
та підприємництва імені
професора І.М. Брюховецького

Наталія СТРОЧЕНКО

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки
та підприємництва імені
професора І.М. Брюховецького

Володимир ЄФАНОВ

здобувач другого (магістерського) рівня
вищої освіти

Андрій СИМОНОВ

здобувач другого (магістерського) рівня
вищої освіти

Андрій ВОЛОШИН

Розглянуто та схвалено на розширеному засіданні кафедри за участі
студентського активу та стейкхолдерів протокол № ____ від _____ 2025 р.

Начальник навчального відділу,
к.е.н., доцент

Наталія КОЛОДНЕНКО

Т.в.п. завідувача відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації, к.е.н., доцент

Олена РИБІНА

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, д.е.н., професор

Маргарита ЛИШЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету економіки і менеджменту від
_____ 2025 р., протокол № ____

Голова вченої ради факультету економіки
і менеджменту к.е.н., доцент

Світлана ЛУКАШ

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства» спрямована на підготовку висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі знань «С «Соціальні науки, журналістика та інформація спеціальності» С1 «Економіка», які володіють сучасними теоретичними знаннями, методами, інструментами та практичними навичками щодо здійснення економічної діяльності підприємства, спрямованої на підвищення ефективності та рентабельності виробництва, освоєння нових видів продукції, досягнення високих кінцевих результатів, здатних вирішувати завдання та проблеми ефективного управління на різних рівнях економіки.

Підготовка фахівців з економіки проводиться в університеті з 1977 року. Сьогодні в галузі економіки в університеті проводиться підготовка за освітньо-кваліфікаційними рівнями: фахового молодшого бакалавра (у технікумах і коледжах), бакалавра та магістра. Навчальним планом підготовки магістрів спеціальності «Економіка» ОПП «Економіка підприємства» передбачена ґрунтова гуманітарна, соціально-економічна, професійна та практична підготовка.

Навчальний процес базується на використанні сучасних інтерактивних методів навчання, проблемних лекцій та лекцій-візуалізацій, кейс-методів, семінарів-дискусій, презентацій-обговорень, колоквиумів та диспутів. Програма реалізується в тісному співробітництві з роботодавцями, фахівці яких залучаються до навчального процесу.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- Здобувачі вищої освіти, які навчаються в Сумському національному аграрному університеті на другому (магістерському) рівні за спеціальністю С1 «Економіка» ОПП «Економіка підприємства»;
- Науково-педагогічні працівники Сумського національного аграрного університету, які здійснюють підготовку магістрів за спеціальністю С1 «Економіка» ОПП «Економіка підприємства»;
- Приймальна комісія Сумського національного аграрного університету;
- Екзаменаційна комісія спеціальності С1 «Економіка» ОПП «Економіка підприємства».

Освітньо-професійна програма (ОПП) для підготовки здобувачів вищої освіти другого освітньо-професійного рівня за спеціальністю С1 «Економіка» містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти: перелік компетентностей; програмних результатів навчання; форми атестації здобувачів. ОПП підготовки фахівців другого рівня вищої освіти розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затвердженого від 04 березня 2020 року № 382.

Фахова експертиза проведена зовнішніми стейкхолдерами:

ЗЕЛЬСЬКА Наталія Вікторівна - керівник управління бізнес-фінансами агронапрямку та ЦО, ПрАТ «МХП»;

ГОНЧАРЕНКО Наталія Петрівна - керівник групи консолідованої звітності та методології агронапрямку та ЦО, ПрАТ «МХП»,

ВЕДМІДЕРА Ольга Андріївна - заступник директора з економічних питань КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» Сумської міської ради;

МАЦЕНКО Оксана Валеріївна – економіст 2 категорії цеху ливарного №6 АТ «Сумський завод «Насосенергомаш»;

КАРПЕНКО Валентина Федорівна – головний економіст, ТОВ «БАТАГ», м.Суми.

Методична експертиза проведена внутрішніми стейкхолдерами:

ОРЄХОВА Альвіна Іванівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової Сумського НАУ

ЛУКАШ Світлана Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету економіки і менеджменту Сумського НАУ.

**1. Профіль освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» зі спеціальності С1 «Економіка»
Рівень вищої освіти - Другий (магістерський)**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет, факультет економіки і менеджменту, кафедра економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика та інформація
Спеціальність	С1 Економіка
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр, магістр з економіки підприємства
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства» зі спеціальності С1 «Економіка» освітній ступінь «Магістр»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці.
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України: Сертифікат про акредитацію освітньої програми УД19006878, дійсний до 01.07.2024 р.
Цикл / рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Передумови	Наявність ступеня бакалавра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, магістра (за іншою спеціальністю), без обмеження віку
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	до 01.07.2025 року
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	_____ _____
2 – Мета освітньо-професійної програми	
підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і прикладними навичками, а відтак, здатні розв’язувати складні дослідницькі, інноваційні, аналітичні й управлінські задачі, а також прогнозувати тенденції розвитку економічних систем різного рівня, зокрема підприємств агропромислового сектору, що діють у невизначених умовах сучасних глобальних ринків, відповідно до принципів сталого розвитку.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	С Соціальні науки, журналістика та інформація; С1 Економіка
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі економіки з урахуванням принципів, що визначають сталий розвиток соціально-економічних систем, зокрема, вивчення соціально-економічних особливостей функціонування різних моделей агроформувань в контексті забезпечення світової продовольчої безпеки.

	Ключові слова: економіка, економіка підприємства, економіка аграрних формувань, циркулярна економіка, соціально-економічні системи, соціально-економічні проекти в агробізнесі, соціальна відповідальність, сталий розвиток сільського господарства, продовольча безпека.
Опис предметної області	Об'єкт вивчення та/або діяльності сучасні економічні процеси та явища, наукові методи нормативного, кількісного та інституційного аналізу, інструментарій формування міжнародної, національної, регіональної, секторальної економічної політики та економіки підприємства. Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих професіоналів з економіки, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і прикладними навичками, що необхідні для вирішення складних дослідницьких, інноваційних й управлінських задач та розв'язання проблем функціонування економічних систем різного рівня, що характеризуються невизначеністю умов та вимог. Теоретичний зміст предметної області: загальні закони та тенденції економічного розвитку, мотивація та поведінка суб'єктів ринку; теорії мікро-, макро- і міжнародної економіки; сучасні кількісні методи аналізу економічних процесів; інституціональний і міждисциплінарний аналіз; закономірності сучасних соціально-економічних процесів; теорії економічного управління для різних виробничих систем і секторів економіки; основи та принципи сталого розвитку та соціально відповідального бізнесу. Методи, методики та технології: загальнонаукові та специфічні методи пізнання і дослідження; математичні, статистичні, якісні методи економічного аналізу; соціологічні, експертного оцінювання, анкетування; економіко-математичне моделювання, прогнозування; інформаційно-комунікаційні технології, спеціальне програмне забезпечення; методи дослідницької діяльності та презентації результатів досліджень. Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в економічній діяльності.
Особливості програми	Інтегрована підготовка, що поєднує теоретичну підготовку та чітку практичну спрямованість навчання на формування навичок з планування діяльності та управління соціально-економічними системами, а також навичок з реалізації соціально-економічних проектів в агробізнесі в контексті забезпечення світової продовольчої безпеки на засадах сталого розвитку.
4 - Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття другого (магістерського) ступеня вищої освіти	
Обсяг освітньої програми у ЄКТС	Обсяг освітньо-професійної програми магістра: освітньо-професійна програма 90 кредитів ЄКТС, з них 65 кредитів обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових)

	компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти; 25 кредитів ЄКТС передбачено на дисципліні (за вибором здобувачів).	
5 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
Придатність до працевлаштування	Назва і шифр професійної групи	Професійна назва роботи (посада)
	121	Керівники підприємств, установ та організацій
	123	Керівники функціональних підрозділів
	1231	Керівники економічних підрозділів
	1232	Керівники підрозділів кадрів і трудових відносин
	1311	Керівники малих підприємств без апарату управління
	2441	Професіонали в галузі економіки (2441.2 Економісти)
Академічні права	Можливість продовжувати освіту на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та здобувати додаткові кваліфікації в системі освіти дорослих.	
6 – Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, електронне навчання в системі Moodle, самонавчання, навчання з використання сервісів відеозв'язку (Zoom, Microsoft Teams та інших сервісів), навчання на основі досліджень тощо. Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійні лекції, інтерактивні лекції, семінари, практичні заняття, лабораторні роботи, самостійне навчання, індивідуальні заняття тощо. Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань і використанням кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, що розвивають практичні навички, уміння та формують креативне мислення.	
Оцінювання	За освітньою програмою передбачено формативне (письмові та усні коментарі й настанови викладачів у процесі навчання, формування навичок самооцінювання, залучення студентів до оцінювання роботи один одного) та сумативне (письмові іспити з навчальних дисциплін, оцінювання поточної роботи протягом вивчення окремих освітніх компонентів (письмові есе, презентації, тестування, захист проектів), захист звітів з практики. Підсумковий контроль – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Прилюдний захист кваліфікаційної роботи магістра. Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або проблеми у сфері економіки, що передбачають проведення досліджень та/або розробку проекту і характеризуються невизначеністю умов і вимог. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, у тому числі некоректних текстових	

	запозичень, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти, його підрозділу або розміщена в його репозиторії.
7 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК5. Здатність працювати в команді. ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою. СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження. СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку. СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси. СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання. СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері. СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем. СК11*. Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне,

	матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення. Спеціальні компетентності, запропоновані в СНАУ: СК12. Здатність здійснювати оцінку стану та розвитку соціально-економічних систем, а також взаємозв'язків в контексті глобальної продовольчої безпеки. СК13. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо розвитку агроформувань різних типів в контексті забезпечення світової продовольчої безпеки на засадах сталого розвитку.
8 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання	
1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем. 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності. 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово. 4. Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень. 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності. 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді. 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати запропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень. 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень. 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами. 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів. 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики. 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем. 15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення. Програмні результати запропоновані СНАУ: 16. Визначати та критично оцінювати стан, тенденції розвитку та роль суб'єктів аграрного бізнесу в контексті забезпечення світової продовольчої безпеки. 17. Обґрунтовувати управлінські рішення з підвищення ефективності функціонування різних моделей агроформувань на інноваційних засадах в контексті забезпечення світової продовольчої безпеки та сталого розвитку.	
9 – Форми атестації здобувачів другого (магістерського) ступеня вищої освіти	
Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної складної задачі або проблеми в економічній сфері, що потребує досліджень та/або інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог. У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та списування. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена в репозиторії закладу вищої освіти. Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснювати у відповідності до вимог чинного законодавства.
10 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Розробниками програми є три кандидати економічних наук, з них 1 професор, 2 доценти. Реалізацію освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» здійснюють висококваліфіковані спеціалісти зі стажем роботи не менше 10 років. Усі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-професійної програми «Економіка підприємства», є штатними співробітниками Сумського національного аграрного університету. Всі науково-педагогічні працівники мають науковий ступінь та/або вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності, а також публікації в базах даних Scopus та Web of Science, є авторами підручників, посібників. Для підвищення практичної спрямованості навчального процесу до проведення лекційних занять залучаються провідні фахівці - практики та закордонні фахівці.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам. Для реалізації освітньо-професійної програми на факультеті економіки і менеджменту є спеціалізовані навчально-тренінгові та комп'ютерні лабораторії, обладнані необхідним устаткуванням та програмним забезпеченням (програмний комплекс Diamond FMS, Мастер Тест, програма REGIO MAX). Дистанційне навчання реалізовано на платформах MOODLE, GoogleClassroom та платформах сервісів для проведення он-лайн конференцій ZOOM, GoogleMeet, Teams. Створено покриття приміщень СНАУ бездротовою мережею за Wi-Fi технологією.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт СНАУ http://www.snau.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, міжнародне співробітництво, практику та працевлаштування, контакти. Усі зареєстровані в СНАУ користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Фонд наукової бібліотеки СНАУ містить понад 313 тис. примірників навчальної, наукової літератури, періодичних наукових видань. До електронного каталогу внесено понад 76700 записів. Створюються та використовуються електронні бази даних вторинної інформації – букіністичний каталог (понад 1100 записів), каталог дисертацій (363 записи), каталог авторефератів (2585 записів) тощо. Створено електронну картотеку книгозабезпечення. Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі

	Інтернет. Усі ресурси бібліотеки доступні через сайту університету: http://library.http://www.snau.edu.ua. Всі навчальні дисципліни освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» забезпечені конспектами лекцій, методичними рекомендаціями щодо проведення практичних занять та самостійної роботи, методичними рекомендаціями щодо проходження фахового стажування, а також Е-курсами в середовищі MOODLE. Форми надання інформації та консультацій: комунікації через соціальні мережі, сайт, інформаційну платформу Moodle, месенджери, електронні пошти, телефон, під час особистих зустрічей. Університет має підключення до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science.
11 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та закладами вищої освіти України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів та угод про міжнародну академічну мобільність, укладених між Сумським національним аграрним університетом та іноземними навчальними закладами-партнерами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе, після вивчення курсу української мови.

12. Перелік нормативних документів

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту». URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>;
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>;
5. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>;
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 ДК 003:2010. URL: <http://www.dk003.com>;
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254), 11 схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 21 червня 2019 р.);
8. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. URL : http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf;
9. EQF-LLL – European Qualifications Framework for Life long Learning. URL : https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/brochexp_en.pdf;
10. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area. URL: <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>;

11. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів. URL : <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
12. Стандарт вищої освіти за спеціальністю «Економіка» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений Наказом Міністерства і науки України від 04.03.2020 року № 382. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/03/051-ekonomika-M.pdf>

Джерела внутрішнього користування

1. Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті, затверджене Рішенням вченої ради Сумського національного аграрного університету від 30.02.2015 р. URL: https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Положення_2015_Організація-освітнього-процесу.pdf.
2. Концепція освітньої діяльності Сумського національного аграрного університету, схвалена Вченою радою університету 27 серпня 2015 року. URL: <https://drive.google.com/file/d/1MBO0pEuPCM2M20CWCsa0G3wkWrWRGcas/view>.
3. Кодекс академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету, схвалений Вченою радою університету від 26.12.2017р. URL: http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf.
4. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ, схвалене Вченою радою СНАУ 26.12.2017р. URL: http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/polojennya_plagiat.pdf.
5. Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Сумському національному аграрному університеті, схвалене Вченою радою СНАУ 15.10.2019р. URL: https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/ПОЛОЖЕННЯ_УНІКАЛЬНІСТЬ_СНАУ.pdf
6. Стратегія розвитку Сумського національного аграрного університету на 2020-2025 роки. URL : https://drive.google.com/file/d/16PIweWNnQ1ORyWzDcUIC_RQDNJcopP4/view

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми «Економіка підприємства»

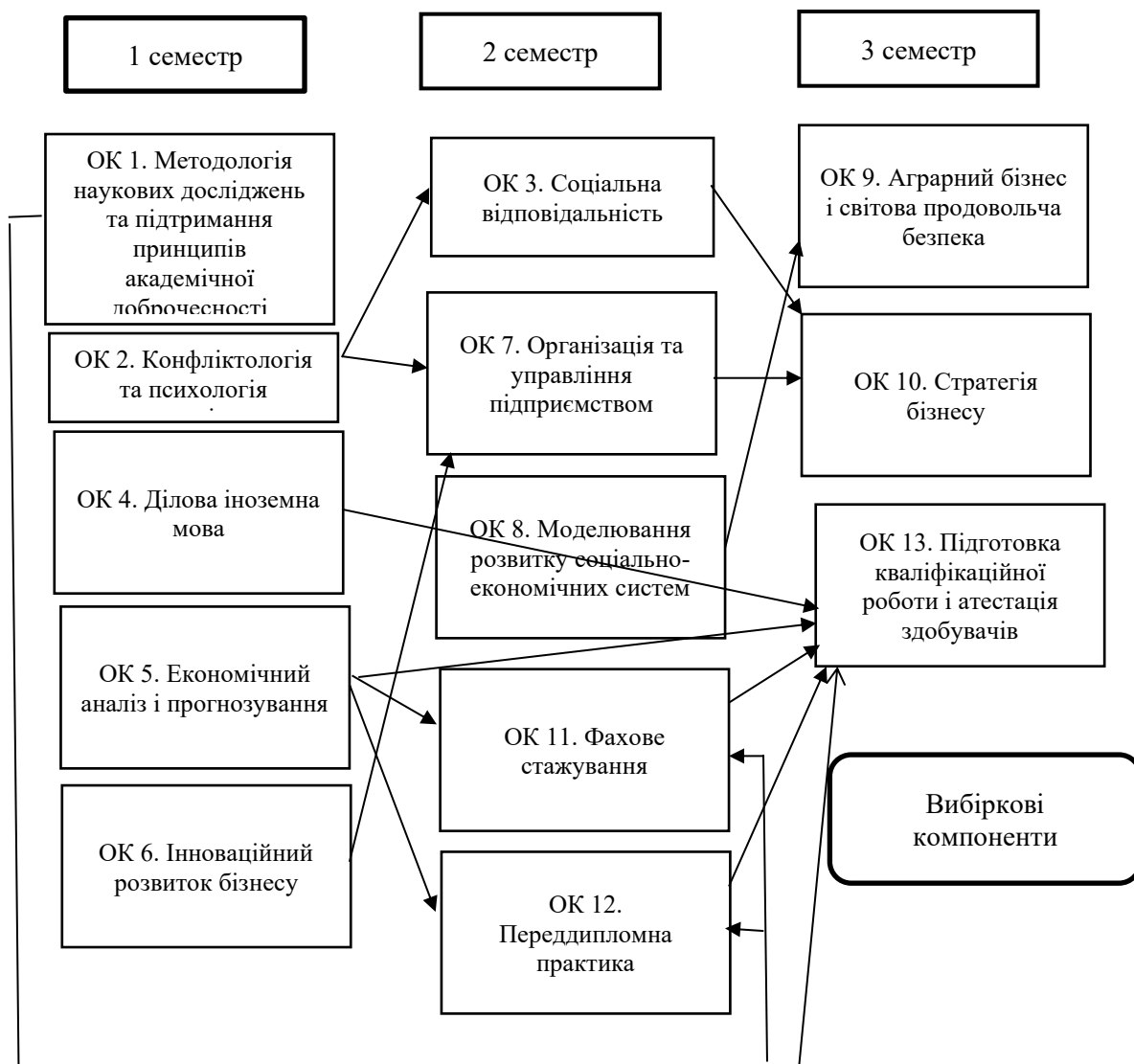
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Нормативні навчальні дисципліни (Обов'язкові компоненти)			
ОК 1	Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності	5	іспит
ОК 2	Конфліктологія та психологія управління	5	залік
ОК 3	Соціальна відповідальність	5	іспит
ОК 4	Ділова іноземна мова	5	залік
ОК 5	Економічний аналіз і прогнозування розвитку підприємства	5	іспит
ОК 6	Інноваційний розвиток бізнесу	5	іспит
ОК 7	Організація та управління підприємством	5	іспит
ОК 8	Моделювання розвитку соціально-економічних систем	5	іспит
ОК 9	Аграрний бізнес і світова продовольча безпека	5	іспит
ОК 10	Стратегія бізнесу	5	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		50	
II. Вибіркові навчальні дисципліни (вибіркові компоненти)			
*Перелік вибірових освітніх компонентів визначається за певним освітнім рівнем підготовки здобувачів вищої освіти, відповідно до Положення СНАУ «Про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студентів». Вибіркові дисципліни кратні 5,0 кредитам ЄКТС.			
ВК 1	Вибіркова дисципліна 1	5	залік
ВК 2	Вибіркова дисципліна 2	5	залік
ВК 3	Вибіркова дисципліна 3	5	залік
ВК 4	Вибіркова дисципліна 4	5	залік
ВК 5	Вибіркова дисципліна 5	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		25	
Практична підготовка			
ОК 11	Фахове стажування	3	
ОК 12	Переддипломна практика	2	
ОК 13	Підготовка кваліфікаційної роботи і атестація здобувачів вищої освіти	10	
Загальний обсяг практичної підготовки		15	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

Перелік дисциплін за вибором здобувача вищої освіти ОПП «Економіка підприємства» ОС Магістр*

Компонента	Семестр	Назва дисципліни	
ВК1	3	Методи емпіричних і соціальних досліджень	5/150/залік
		Сучасні інформаційні технології візуалізації даних	
		Глобальна та національна безпека	
		Соціально-етичний маркетинг	
		Мотиваційний механізм та лідерство в команді	
		Поведінкові фінанси	
		Інформаційна безпека та захист даних	
ВК2	2	Інформаційні системи та технології прикладного і наукового дослідження (крім ОПП «Облік і оподаткування» та ОПП «Менеджмент організацій і адміністрування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти)	5/150/залік
		Цифрові фінанси	
		Аграрна політика (крім ОПП «Адміністративний менеджмент» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти)	
		Ділова іноземна мова (можливий вибір лише для ОПП «Адміністративний менеджмент», ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти)	
		Інтелектуальна власність	
		Аудит адміністративної діяльності	
ВК 3	2	Маркетинг відносин	5/150/залік
		Психологія управління персоналом	
		Комунікативний менеджмент	
		Бюджетні процеси та закупівлі	
		Оцінювання та облік цілісних майнових комплексів	
		Місцевий бізнес і підприємництво	
ВК4	3	Соціальне підприємництво	5/150/залік
		Соціальна економіка	
		Електронна комерційна діяльність	
		Технології електронного бізнесу	
		Бренд-менеджмент аграрного підприємства	
ВК5	3	Бізнес економіка	5/150/залік
		Економіка і організація біржової діяльності	
		Економіка і організація малого бізнесу	
		Міжнародні стандарти корпоративного бізнесу	
		Принципи зеленого курсу ЄС для сталого розвитку сільських територій	
Загальний обсяг вибірових компонент			25

*Слід зазначити, що дисципліни за подібністю змісту та забезпеченістю конкретним програмним результатом згруповані у блоки, з якого студент може вибрати одну, керуючись певними критеріями: тематика; зміст; викладач; форма контролю

2.2. Структурно-логічна схема ОПП «Економіка підприємства» ОС «Магістр»

Освітня програма містить компетентності, що визначають специфіку підготовки магістрів зі спеціальності 051 «Економіка» та результати навчання, які виражають що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Вони узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій. Таблиця 1 показує відповідність визначених компетентностей та дескрипторів НРК. В таблиці 2 показана відповідність освітніх компонентів програмним компетентностям ОП. В таблиці 3 показана відповідність результатів навчання та компетентностей. В таблиці 4 показана відповідність результатів навчання та освітніх компонентів.

Таблиця 1 - Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК (за 7-м рівнем, магістерським)

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація K1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності K2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність AB1 Управління комплексними діями або проєктами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах AB2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб AB3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
Загальні компетентності				
ЗК1	ЗН2		K2	
ЗК2	ЗН1	УМ1		
ЗК3			K1	AB3
ЗК4			K2	
ЗК5	ЗН2	УМ1		
ЗК6			K1	AB1
ЗК7				AB2
ЗК8		УМ1	K1	
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1	ЗН2	УМ1		
СК2			K2	
СК3		УМ1		
СК4	ЗН2		K2	
СК5	ЗН1	УМ1		
СК6		УМ1		
СК7			K1	AB1
СК8				AB1
СК9	ЗН1			
СК10		УМ1		AB1
СК11			K1	AB1
СК12	ЗН2	УМ1		
СК13		УМ1	K2	AB1

Таблиця 2 - Матриця відповідності освітніх компонентів програмним компетентностям ОП

Зміст компетентності	Освітні компоненти												
	ОК 1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13
ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).		+			+	+	+	+					+
ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+				+			+	+		+	+	+
ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.			+			+	+						
ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	+			+			+						+
ЗК5. Здатність працювати в команді.			+				+						
ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.						+							+
ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	+					+				+	+	+	+
ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	+				+								
СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.	+				+		+						+
СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.				+									+
СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.	+				+				+		+	+	+
СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження					+			+					+
СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально- економічного та людського розвитку.					+	+		+	+	+		+	+
СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.						+		+		+	+	+	+
СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.	+		+			+	+		+				+
СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально- економічні наслідки управлінських рішень.			+		+	+	+	+		+			
СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.	+				+	+							+
СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.					+	+	+	+		+			+
СК11*. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.						+	+						+
СК12. Здатність здійснювати оцінку стану та розвитку соціально-економічних систем, а також взаємозв'язків в контексті глобальної продовольчої безпеки.									+	+			
СК13. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо розвитку агроформувань різних типів в контексті забезпечення світової продовольчої безпеки на засадах сталого розвитку.									+	+			

Таблиця 3 - Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності								Спеціальні (фахові) компетентності												
		1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.	+		+				+					+	+		+			+				
ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально- економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	+	+		+	+			+			+			+			+					
ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.	+				+	+					+			+		+						
ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.	+		+				+		+						+	+			+	+		
ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.	+							+						+			+					
ПРН 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.	+	+					+								+		+					
ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.	+						+		+	+		+	+			+		+		+		
ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.	+		+							+		+			+				+			
ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.	+	+	+							+			+						+			
ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.	+		+									+	+						+			
ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.	+	+	+				+	+						+	+	+				+		
ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.	+			+		+						+		+		+			+			
ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	+							+						+			+		+			
ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.	+		+					+						+	+		+		+			
ПРН 15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.	+			+			+					+			+			+		+		

ПРН 16. Визначати та критично оцінювати стан, тенденції розвитку та роль аграрного бізнесу в контексті забезпечення світової продовольчої безпеки.	+																				+	
ПРН 17. Обґрунтовувати управлінські рішення з підвищення ефективності функціонування різних моделей агроформувань на інноваційних засадах в контексті забезпечення світової продовольчої безпеки та сталого розвитку	+																					+

Таблиця 4 - Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13
ПРН1	+												
ПРН2						+	+	+					+
ПРН3	+			+									
ПРН4						+				+			
ПРН5	+										+	+	+
ПРН6		+											
ПРН7	+				+		+						
ПРН8					+						+	+	+
ПРН9					+					+			
ПРН10					+			+					+
ПРН11								+	+				
ПРН12			+				+		+	+			+
ПРН13			+		+	+	+			+			
ПРН14								+		+			
ПРН 15						+	+						+
ПРН16									+				
ПРН17						+			+	+			